
Dorota Kojder-Wróblewska

Ekologia, ekonomia, empatia – filary funkcjonowania nowoczesnego społeczeństwa PRZYKŁAD INTERDYSCYPLINARNEGO PODEJŚCIA DO EDUKACJI

W erze dynamicznych zmian globalnych coraz więcej uwagi poświęcamy wartościom, które pozwalają budować zrównoważone społeczeństwo. Ekologia, ekonomia i empatia to fundamenty, na których możemy oprzeć nowoczesny świat. Ich znaczenie rośnie również w edukacji – przestrzeni, w której kształtujemy przyszłe pokolenia. Przykładem takiego podejścia jest innowacja pedagogiczna realizowana od 5 lat we wszystkich oddziałach w Niepublicznej Szkole Podstawowej nr 7 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Słupsku, gdzie wprowadzono metodę nauczania łączącą te trzy kluczowe obszary. Autorami tej innowacji jest zespół nauczycieli, który pracował lub pracuje w tej szkole.

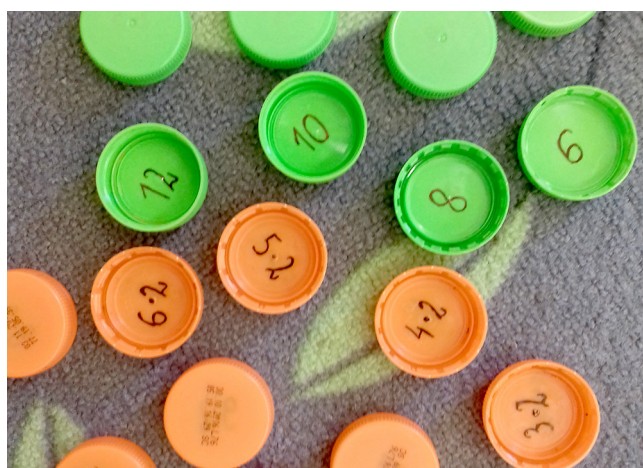
Wspomniana innowacja polega na tym, że nauczyciele różnych przedmiotów integrują ekologię, ekonomię i empatię z tematami realizowanymi na lekcjach. Każdy przedmiot staje się okazją do wskazania, jak poszczególne obszary wiedzy współdziałają i wzajemnie się przenikają. Dzięki temu, uczniowie mogą

lepiej zrozumieć świat i rozwijać umiejętność krytycznego myślenia. Umożliwia to organizowanie interesującej przestrzeni edukacyjnej, w której uczniowie mogą doświadczać interdyscyplinarnego podejścia do edukacji, co z kolei pozwala im zrozumieć, że różne dziedziny wiedzy przeplatają się ze sobą, tworząc spójny obraz otaczającej ich rzeczywistości.

Podczas lekcji przyrody, biologii oraz geografii w treści z podstawy programowej zostają wplecione te, które uczą o zrównoważonym rozwoju, wpływie działań człowieka na środowisko oraz pozwalające analizować lokalne ekosystemy. Nauka o sezonowości roślin, kompostowaniu i zrównoważonym rolnictwie to okazja do wprowadzania elementów ekonomii, uczącej planowania budżetu. Tworzenie przedmiotów codziennego użytku z materiałów wtórnych, takich jak papier czy plastik, podkreśla ekologiczne myślenie. Prace w grupach, przez wzajemne wsparcie i współdziałanie, uczą empatii i tolerancji.

Doniczki z plastikowych butelek

Memory z nakrętek od butelek

Matematyka to przestrzeń, gdzie oprócz typowych zadań, pojawiają się te ukazujące korzyści płynące z oszczędzania różnych zasobów lub surowców. Dodatkowo ich analiza, skłania uczniów do poszukiwania rozwiązań pozwalających zmniejszyć ich zużycie oraz kształtować wiedzę na temat tego, jak racjonalnie nimi gospodarować. Każde z tych zadań nie tylko rozwija umiejętności matematyczne, ale również kształtuje świadomość ekologiczną, ekonomiczną i empatyczną. Taka dedukcja pokazuje, że matematyka może być praktycznym narzędziem wspierającym wartości społeczne i globalne.

Lekcje historii stają się miejscem, gdzie oprócz poznawania minionych zdarzeń uczniowie mają szansę dokonywać ich analizy oraz dowiadywać się, jak gospodarcze decyzje podjęte w tamtym czasie wpłynęły na społeczeństwa (kryzysy finansowe, rewolucje przemysłowe). Próbuje oceniać wpływ zmian klimatycznych na gospodarkę różnych krajów, odkrywać jak dawne społeczeństwa wykorzystywały zasoby naturalne oraz jakie błędy przy tym popełniały. Dzięki temu mogą lepiej zrozumieć współczesne wyzwania ekologiczne i ekonomiczne. Sprzyja to holistycznemu spojrzeniu na zagadnienia społeczne, naukowe i technologiczne. Podczas zajęć nauczyciel stara się stwarzać okazję do tego, aby uczniowie mogli podejmować dyskusje o kluczowych momentach historycznych, gdzie empatia lub jej brak miały lub mogły mieć wpływ na losy społeczeństw. Wyzwała to w uczniach krytyczne myślenie, pobudza kreatywność, wskazuje, jak ważna jest współpraca oraz właściwa komunikacja.

Podczas zajęć z języka polskiego uwzględniana jest analiza literatury nie tylko pod kątem empatii, ale również ekologii i ekonomii. To niezwykle inspirujące podejście pozwala uczniom dostrzec, jak teksty literackie odzwierciedlają relację człowieka z naturą, jego wpływ na środowisko oraz zmieniające się postrzeganie ekologii w różnych epokach. Uczniowie mają szansę odkryć, że niektóre dzieła ukazują degradację

środowiska, strach przed postępującym zniszczeniem natury, konsekwencje działań człowieka oraz porównać wizję natury w klasycznych utworach z tym, jak dzisiejsza literatura podejmuje temat ochrony przyrody. Takie podejście pokazuje, że literatura nie tylko opowiada historie, ale również kształtuje naszą relację ze środowiskiem.

Inne przedmioty (np. muzyka, plastyka, technika) również dają szansę do tego, aby zintegrować treści z podstawy programowej z założeniami innowacji. Podczas takich zajęć wykorzystuje się różnorodne surowce wtórne dając im drugie życie. Dzieci mają szansę znajdować nieoczywiste zastosowanie dla różnych materiałów wtórnych, na przykład: na muzyce konstruują niekonwencjonalne instrumenty perkusyjne; na technice – przeróżne przedmioty użytkowe: przyborniki, skarbonki, flakoniki.

Integracja ekologii, ekonomii i empatii w ramach różnych przedmiotów to nie tylko nowatorska metoda nauczania, ale przede wszystkim sposób na kształtowanie młodych ludzi jako odpowiedzialnych obywateli. Projekt ten pokazuje, jak szkoła może stać się miejscem, gdzie uczniowie nie tylko zdobywają wiedzę, ale również kształtują postawy, które będą fundamentem ich dorosłego życia. Takie podejście to krok w stronę edukacji opartej na wartościach. Współczesne wyzwania wymagają od nas kreatywnych rozwiązań i nowego spojrzenia na edukację. Ta innowacja jest dowodem na to, że szkoła może być miejscem, które inspiruje do działania i zmienia świat na lepsze – zaczynając od najmłodszych.

Dorota Kojder-Wróblewska

Nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej nr 16 z Oddziałami Sportowymi w Słupsku, doradca metodyczny w zakresie edukacji wczesnoszkolnej w Pomorskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.